

EXPRESS

WIECZORNY ILUSTROWANY.

ROK V | ŁÓDŹ, CZWARTEK, 28 LIPCA 1927 ROKU. | CENA NUMERU 20 GROSZY. | NR. 208

3 górników zmiażdżonych przez ścianę kopalni węgla w Dąbrowie Górniczej.

Dąbrowa, 28 lipca.

Wstrząsająca, tragiczna wiadomość! Trzech górników zasypanych podczas katastrofy w kopalni! Straszliwa śmierć przy pracy podziemnej, jednej z najcięższych, pozbawionej słońca i światła dziennego, pełnej niebezpieczeństw nigdy nieprzewidywanych!

Katastrofa zdarzyła się w Dąbrowie Górniczej, w wielkiej kopalni warszawskiego Towarzystwa kopalni węgla, noszącej nazwę „Kazimierz”, głęboko — 380 metrów pod ziemią.

Na t. zw. 6-tym polu, przy filarze pracowało kilkunastu górników i ładowaczy. W pewnej chwili dał się słyszeć wstrząsający loskot, jakby głuchy, podziemny grzmot. To zerwała się jedna ze ścian z podkładami węgla, objętości 100 wagonów i runęła w dół.

Kilku górników zdołało uciec z życiem, reszta pracujących porwana została w przepaść i zasypana grubymi zwalami węglowymi.

Podniesiono alarm, puszczono w ruch sygnały, ekspedycja ratunkowa pośpieszyła z pomocą.

Akcja ratunkowa była niezmiernie utrudniona. Trzeba było rozbijać ogromne złomy węgla, podnosić je, przewo-

zić na inne miejsce i w tym względnie oczyszczonym polu szukać ofiar.

Po mozolnych trudach zdołano wydobyć z pod gruzów zmiażdżone zwłoki trzech górników: Marcina Jęgi, Jana Cebulę i Władysława Bieli.

Przy życiu, acz w stanie nieprzytomnym, udało się znaleźć tylko jednego robotnika. Jest nim Andrzej Korpus, ładowacz kopalniany. Korpus jest ciężko ranny.

Poszukiwania pozostałych ofiar str-

złiwiej katastrofy prowadzone są nieustannie.

Wśród górników nieszczęśliwy wypadek wywołał ogromne przygnębienie.

Rodziny zabitych wystąpiły do zarządu kopalni o odszkodowanie. W sprawie tej podjął też interwencję państwowy urząd ubezpieczeń od wypadków.

Na miejsce wypadku przybyła specjalna komisja śledcza, która zbada przy czynę katastrofy i ustali na kogo spada odpowiedzialność.

Olbrzymia panama ryżowa w Krakowie Milionowe straty skarbu polskiego.

Kraków, 28 lipca.

Wczoraj obiegają w mieście pogłoski o wykryciu na dworcu krakowskim olbrzymiej panamy przemytniczej, wobec rozmiarów której błędna wszystkie dotychczas ujawnione nadużycia celne. Sprawa ta miała przebieg następujący:

W Krakowie, w pobliżu stacji Dąbie, istnieje przedsiębiorstwo pod firmą „Krakowskie łuszczenie ryżu”, które jest własnością rodziny Wasserbergów. Firma ta uzyskała w Min. Skarbu i Min. Przemysłu i Handlu zezwolenie na przywóz kilku tysięcy wagonów ryżu niewyłuszczonego do przeróbki na ryż konsumcyjny. Ryż nieprzerobiony korzysta ze specjalnych ulg celnych, a mianowicie opłaca się tylko 50 zł. od wagonu zamiast 800 zł. za ryż przerobiony. Ryż sprowadzony do Krakowa miał być na miejscu poddany przeróbce.

Na podstawie powyższego zezwolenia łuszczalnia krakowska sprowadzała do Krakowa ryż w partjach po 100 wagonów przez dłuższy okres czasu. Dopiero w ubiegłym tygodniu udało się władzom przyłapać całe dwa pociągi, liczą-

ce przeszło 100 wagonów, z ryżem już łuskany, gotowym do konsumcji, a deklarowanym w odcieniu jako ryż niełuskany. Strała, którą poniósł skarbu państwa wskutek różnicy cła, wynosi na jednym tylko ostatnio przychwyconym transporcie przeszło 100.000 zł.

Ponadto ustalono, że podobne transporty kilkakrotnie były deklarowane fałszywie. Przywożono ryż gotowy, a podawano w deklaracjach celn. że ryż jest niełuskany. Straty, które poniósł skarbu państwa na wszystkich transportach, sięgają milionów złotych.

Jak się dowiadujemy, w łączności z powyższą sprawą przyjechała dziś do Krakowa specjalna komisja ministerjalna z Warszawy, która ma się zająć ustaleniem wprost olbrzymich rozmiarów strat, jakie skarbu państwa poniósł na powyższej panamie przemytniczej. W związku z prowadzonym śledztwem ma być podobno aresztowany cały szereg osób, których nazwiska ze względu na dalszy tok śledztwa trzymane są jeszcze w tajemnicy.

Ziemia drży!

Trzęsienie ziemi w Austrii wywołało popłoch wśród ludności.

Na szczęście obyło się bez ofiar w ludziach.

Gratz, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”) Odczuto tu znaczne trzęsienie ziemi, którego fala szła z północozachodu na południowy wschód. Trwało to kilka sekund.

W czasie trzęsienia ucierpiały szczególnie górne kondygnacje budynków. W mieszkaniach położonych na górnych piętrach otwierały się drzwi, przewracały meble i stanęły zegary.

Ludzie, którzy w chwili trzęsienia spali jeszcze (godz. 9,35 r.), wyskakiwali z łóżek i z nierzeczaniem wybiegali na ulice.

Na prowincji i w całej okolicy Gratzu również odczuto trzęsienie ziemi. W Leoben zarysowało się kilka domów a w Au zawalił się sufit w gmachu poczty.

Linz, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”) O godz. 9 m. 38 zanotowano tu dwa wstrząśnienia ziemi.

Białogród, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”) Sejsmografy zanotowały tu cztery słabe wstrząśnienia ziemi. Głównym ośrodkiem trzęsienia jest góra Rudnik odległa o 80 km. od Białogrodu.

Starcia na granicy grecko-bułgarskiej. Znaczna ilość zabitych i rannych.

Konstantynopol, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”)

Donoszą tu z Tracji, że na granicy grecko-bułgarskiej doszło do poważnych starć. Pomiedzy oddziałami greckimi i bułgarskimi wywiązała się z nie wyjaśnionych dotychczas przyczyn walka, która trwała kilka godzin.

Po obu stronach jest znaczna ilość zabitych i rannych.

Olbrzymia katastrofa kolejowa

100 pasażerów rannych.

Madryt, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”)

Podczas katastrofy kolejowej w Mataro wskutek zderzenia się dwóch pociągów rannych zostało przeszło 100 pasażerów.

Winę ponosi maszynista pociągu pośpiesznego, który mimo sygnałów ostrzegawczych wjechał na zajęty tor.

Po czternastu latach ujęto dwóch morderców.

Berlin, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”)

W sierpniu 1913 r. zaginął wśród nie zwykłych okoliczności 45-letni robotnik Walenty Steidel, który wyruszył do Ludwigsafenu i wszelki ślad po nim zaginął.

Teraz dopiero po 14 latach wyszło na jaw, że Steidel został zamordowany przez dwóch innych, 17-letnich podówczas robotników.

Obydwaj mordercy zostali obecnie zaarrestowani.

Śmierć podczas podróży poślubnej.

Sztokholm, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”)

W miejscowości kuracyjnej Saltsjöbaden zdarzył się niezwykle tragiczny wypadek.

Zona lekarza berlińskiego dr. Artura Kwarzkopfa utonęła podczas kąpiel. Wraz z mężem odbywała ona podróż poślubną.

Huragan we Włoszech. Najbardziej ucierpiała Wenecja.

Rzym, 28 lipca.

(Specjalna służba telegr. „Expressu”)

Nad północną Italią przeszła nawałnica połączona z oberwaniem chmury, która pochłonięła ofiary w ludziach i wyrządziła znaczne szkody materialne.

W Wenecji na placu św. Marka zburzony został obelisk. Podczas wichury zginęło tu siedem osób. W Czemonie uszkodzony został cały szereg budynków. Również i tu zostało siedem osób zabitych i pięćdziesiąt rannych.

Krwawa tragedia małżeńska

rozegrała się w pogodnym Jaremczu.

Lwów, 27 lipca.

Donoszą tu z Jaremcza, iż na jednej z dróg, prowadzących do tej miejscowości, rozegrała się straszna scena. Niejaki Jan Wasutyński, posprzecawszy się z swą żoną, której zarzucał zdradę, powalił ją na ziemię, poczem po krótkiej walce poderżnął jej scyzorykiem gardło. Wasutyński został aresztowany przez posterunek w Jaremczu, znaleziona zaś w stanie śmiertelnym została przetrzeźwiona do szpitala.

Pragmatyka służbowa dla pracowników Kasy Chorych.

Łódź, 28 lipca.

Jak się dowiaduje „Express”, na dzisiejszym posiedzeniu komisji administracyjno-prawnej kasy chorych frakcja socjalistyczna postawi wniosek o zatwierdzenie pragmatyki służbowej dla pracowników kasy chorych.

Dotychczas sprawa pragmatyki służbowej nie została zdecydowana, a to ze względu, iż zaprowadzenie pragmatyki wywołuje niezadowolenie pewnych grup w zarządzie kasy chorych, które wszelkimi siłami starają się zastosowanie pragmatyki utrudnić.

Pożar przy ul. Tepera mógł mieć nieobliczalne skutki.

Łódź, 28 lipca.

W dniu dzisiejszym o godzinie osmej rano wybuchł pożar, który mógł okazać się groźny w skutkach.

Na posesji przy ulicy Tepera 10 zapaliła się smoła. Ogień z błyskawiczną szybkością przeniósł się na drewniany budynek, zagrażając sąsiednim, również drewnianym, budynkom.

Lokatorzy domu przy ulicy Tepera nr. 10 jeszcze przed przybyciem straży ogniowej zajęli się akcją ratunkową.

Pierwszy oddział straży ogniowej w ciągu pół godziny stłumił ogień. Straż dotychczas nie obliczona.

Bracia z Ameryki w Polsce.

Od kilku dni dzienniki donoszą o wycieczce Polaków amerykańskich po „starym kraju”. Podajemy powyżej fotografię miłych gości, podczas przyjęcia ich przez marsz. Piłsudskiego wraz z rodziną.

Ilość samochodów w Polsce

wzrasta w dalszym ciągu jesteśmy jednak na szarym końcu.

Statystyka samochodowa ostatnich lat wykazuje nareszcie i w Polsce, będącej dotychczas stale „niemowieniem automobilizmu”, pewne polepszenie stanu rzeczy w tej dziedzinie.

Gdy jeszcze w r. 1924 liczba samochodów wynosiła niecałe 8.000, to, według statystyki na dzień 1 czerwca r. b. samochodów w Polsce było 16.554, pojazdów zaś mechanicznych wogóle — 19.655. Do końca roku liczba ta przekroczy przypuszczalnie 17.000.

W poszczególnych województwach stosunki przedstawiały się jak następują: W Warszawie — samochodów 3.794, motocykli 381, w województwie warszawskim — samochodów 1123, motocykli 79, w województwie krakowskim — samochodów 1253, motocykli 381, w województwie poznańskim — samochodów 2966, motocykli 637, w województwie śląskim — samochodów 1926, motocykli 614, w województwie pomorskim — 1185 i 382, w województwie łódzkim — 1133 i 104, w województwie lwowskim — 966 i 125, w województwie kieleckim — 840 i 128, w wojew. białostockim — 275 i 31, w województwie wileńskim — 245 i 17, w wojew. lubelskim — 315 i 32, w wojew. stanisławowskim — 196 i 38, w wojew. wołyńskim — 132 i 30, w województwie nowogródzkim — 80 i 8, w województwie poleskim — 68 i 11, w woj. tarnopolskim — 57 i 24.

Ogółem samochodów 16.554, motocykli 3.022.

O ile stosunkowo do lat ubiegłych statystyka roku ostatniego wykazuje w Polsce pewien krok naprzód, to wobec ogólnej liczby samochodów na świecie (27 milionów 507 tysięcy 967) oraz wobec statystyki innych państw automobilizm Polski wygląda wprost śmiesznie.

Oto przy naszych niecałych 16 i pół tysiącach samochodów na początku r. b., Stany Zjednoczone miały ich 22 miliony, Wielka Brytania 984 tysiące, Francja 901 tys., Kanada 820 tys., Australia 361 tys., Niemcy 318 tys., Argentyna 222 tys. i pół tys., Włochy 150 tys., Belgia 130 t.

Rozbój na morzu.

uprawiany przez piratów chińskich jest klęską statków handlowych i pasażerskich.

Co opowiada kapitan napadniętego okrętu?

Od Saigona do Kobe mówi się o chińskich piratach, nie jako o nadzwyczajnej rzeczy, lecz jako historii zupełnie pospolitej. Obecnie jedynie metody się zmieniły. Piraci chińscy mniej już ryzykują jak dawniej, zwiększywszy mimo to swe dochody.

W paryskim „Le Journal” L. R. Manue pisze o ciekawej przygodzie z piratami chińskimi między Szanghajem a Hong-Kongiem, którą mu opowiedział pewien kapitan okrętu angielskiego.

Kapitan ten wyruszywszy z Szanghaju statkiem handlowym, naładowanym towarami i z kilku pasażerami miał zawinąć w porcie chińskim Amoy. Po drodze pozbywszy się części swych towarów przyjął na pokład 24 chińczyków jako pasażerów. Zaraz przy wejściu na pokład zrewidowano ich starannie, gdyż strzeżonego Pan Bóg strzeże, szczególnie z... chińczykami.

— Ta hołota — opowiadał kapitan — zawsze ma tysiące bagaży. Jakież kosze, beczki, paki... Nie sposób wszystkiego dokładnie obejrzeć. Najlepszym dowodem, że udało im się przemycić broń. Wyruszamy w dalszą drogę. Morze jak oliwa. Noc piękna, choć chłodna. Obszedłem dolny pokład, aby przyjrzeć się tym pasażerom. Wszyscy grzeczni i spokojni, jak anioły. Połowa już spa-

ła. Na wszelki wypadek poleciłem czuwać memu zastępcy, a sam poszedłem spać. Zasnąłem, jak zwykle odrazu i spałem jak kamień.

Nagle budzę się. Jakieś światelko zabłysło i w blasku jego widzę chińczyka, który przykładą mi rewolwer do piersi. Z drugiej strony inny chińczyk w tej samej pozycji. Nie jestem tchórzem do licha, lecz uczucie było wcale nieprzyjemne. Nadchodził wreszcie trzeci chińczyk. Mówił po angielsku wcale nie źle. Każę mi wstać i iść za nim do budki kapitańskiej. Tam powtarza się pierwsza historia. Obaj chińczycy przykładają mi rewolwery do skroni. A trzeci, ten, który mówił po angielsku, każę mi zawrócić statek do Bias-Bay.

Dostanę wówczas tysiąc dolarów za me trudy i po wyładowaniu okrętu będę mógł powrócić do Hong-Kongu. Wyjaśnił mi przytem, że nadawcza stacja radiowa została przez nich zniszczona i że w oddziale maszyn są uzbrojeni chińczycy. Cóż miałem robić. Mam żonę i dzieci...

Czując rewolwery przytknięte do mej skroni, namyślałem się może jedną sekundę. Powiedziałem: dobrze. I kazałem sterować do Bias-Bay, dokąd przybyliśmy na dwie godziny przed świtem. Stajemy na kilka mil przed brzegiem i puszczamy syrenę. Na odgłos ten przybiła do mego statku cała flotylla łodzi. Odprowadzono mnie wtedy do mej kabiny, gdzie po dokładnej rewizji zabrano mi około 2000 dolarów, rewolwer, zegarek i wszystkie ubrania.

Ten sam los spotkał mego zastępcę, trzech europejczyków i siedmiu chińczyków. Nie robiono wyjątków, co mnie cokolwiek pocieszyło

Ogółem piraci zrabowali 50 tysięcy dolarów. Potem wszystkich pasażerów zabrano jako zakładników i wyładowano wszystkie towary na przygotowane łodzie. Przy samym końcu dopiero zwróceno mi wspaniałomyślnie „obiecane” 1000 dolarów... Byłem wprost chory z wściekłości!

Cóż to był za powrót do Hong-Kong! Podzieliłiśmy się nawzajem naszymi wrazeniami. Mój zastępca, jak się okazało, został niespodziewanie napadnięty przez czterech chińczyków.

Nie mógł się bronić. Lecz w jaki sposób znaleźli drogę do mej kabiny i do radjo? Zagadka się wyjaśniła. Chłopiec okrętowy pełniący służbę na statku od trzech zaledwie miesięcy był nieobecny. Został on z piratami w Bias-Bay.

Ostatecznie mnie osobiście napadł ten mały obchodzi. Dostanę moje odszkodowanie. Lecz historia ta miała inne pomyslnie zakończenie. W rządzie w Hong-Kong stwierdzono, że piraci za dużo sobie pozwalali. Wyprawili przeciw nim całą ekspedycję, cztery krążowniki i hydroplany. W wyniku zatopiono 50 łodzi pirackich, złapano i uwięziono wielką ilość piratów...

I oto dlatego teraz na statkach chińskich pasażerowie trzeciej klasy są umieszczani za żelazną kratą...

KARALUCHY

i wszelkie inne robactwa tępi najradzykalniej

„MORANT”

Żądać w aptekach i skł. aptecznych.

— Deszcz pada... Może wobec tego zostanie pan na obiedzie?
— O, nie dziękuję! Tak źle jeszcze nie jest na dworzu!

— Tak więc ułożyliśmy się, że zapłaci pan w śróde?...
— Daje na to słowo honoru!
— A czem zagwarantuje pan swój honor?

Flirt z przeszkodami

Jak słomiany wdowiec został amantem. — W cichej garsonierze. — Trup na kanapie. — Buchalter pomoże! Cudowne zmartwychwstanie.

Historja prawdziwa, na początku brutalna, później smutna, a wreszcie groteskowa!

Lódź, 28 lipca.

Znany w szerokich kołach społeczeństwa łódzkiego, bardzo zamożny, inteligentny i przystojny przemysłowiec, p. L., przeżył kilka dni temu chwile straszne, krew w żyłach mroząca.

Jeszcze dziś, gdy opowiada o swym przejściu, zimny pot występuje mu na czole i na samo wspomnienie tych chwil błędnie i poczyna dygotać.

W czerwcu wysłał p. L. swoją żonę zagranicę i od owego czasu pędził

życie słomianego wdowca.

A że jest człowiekiem, który prócz swoich interesów, zajmuje się także sprawami społecznymi, piastując mandat członka zarządu różnych instytucji kulturalnych i dobroczynnych nie nudził się zgoła, skarżąc się niekiedy w sposób na wpół żartobliwy, że

nie może nawet korzystać z „urlopu małżeńskiego“.

Przed dwoma tygodniami został zaproszony na uroczystość familijną do państwa Z., gdzie też wśród wielu gości zwróciła jego uwagę młoda, bardzo

przystojna i elegancka niewiasta

siostrzenica pana Z., która przyjechała do Łodzi w odwiedziny ze Lwowa.

Pan L., jako

typowy businessman,

załatwiający wszystkie sprawy bez zbytecznych wstępów, zresztą mało znający się na sztuce flirtu, zaatakował młodą niewiastę „z punktu” proponując jej dość obcesowo, by

została jego kochanką.

Ogromnie się oburzyła, zagroziła, że go spoliczkuje, nazwała go chamem, ale p. L. niewiele sobie z tego robi i począł jej dowodzić, że on inaczej swoich uczuć nie potrafi sformułować, ale w rzeczywistości bardzo ją kocha i

musi ją posiadać.

Panna Ala stopniowo zainteresowała się tym „dzikusem”, a nawet poczuła pewną sympatię dla nieokrzesanego.

Krótko powiedziawszy p. L. spotykał się z panną Alą przez szereg wieczorów,

wyjeżdżał z nią autem

na dalekie spacer, dając uparcie do swego celu.

Dla ułatwienia sobie zadania, wynajął przed kilku dniami pięknie

umeblowaną garsonierę

na jednej z bocznych ulic („wejście wprost ze schodów”) i coraz natarczywiej zapraszał pannę Alę do siebie, przyrzekając, że jej nic złego, broń Boże nie

zrobi, że pokaże jej swoją bogatą bibliotekę, obrazy, kolekcję starożytnych porcelany i t. p.

Onegdaj wreszcie, po długich namowach i zapewnieniach, że nikt absolutnie jej nie zobaczy, że wreszcie e, wstąpi tylko na krótką chwilę, panna Ala przestąpiła próg „kawalerki” p. L.

Usczęśliwiony tą wizytą, począł p. L. okazywać swej pani cały

ogrom swych uczuć.

Stał przed nią na kolanach i mówił o swej niezwykłej „pierwszej”, nadzwyczajnej miłości.

Po kilku chwilach panna Ala, całkowicie obezwładniona, leżała na szerokim tureckim tapczanie... powiedzmy... w półstroju... Aż tu nagle...

P. L. zzieleniał z przerażenia; zauważył, że dama jego serca

ogromnie zbladła

głowa jakoś dziwnie opadła na bok, ręce zwisały, a usta zbijały.

Począł ją gwałtownie szarpać, unosić, krzychał, wował, całował — nic!

Zimny, bezwładny trup!

Ogarnął go niewysłowiony strach. Co począć. Klął ją szpilekami, oblewał zimną wodą, zastosował wszelkie środki dla pobudzenia sztucznego oddechu. Wszystko bez skutku!

— Umarła! Najwidoczniej umarła — pomyślał p. L. i w tej chwili wyobraził sobie całą grozę sytuacji.

Skandal niesłychany. Policja. Lekarz. Prokurator. Śledztwo. Sekcja. Sąd.

Może go aresztują? Może

oskarżą o zabójstwo?

A jutro przyjeżdża żona! Co począć? Co począć?

I postanowił przedewszystkiem zwrócić się do sąsiada, od którego odnajdował pokój.

Tak też uczynił.

Po krótkiej naradzie zdecydowano: Pan L. sprowadzi tu do garsoniery

swego buchaltera

oddanego sobie pracownika, który weźmie całą sprawę na siebie, a wówczas zamelduje się policji.

Uradowany, że wpadł na jakiś pomysł, który może

uratować go od skandalu,

poprosił sąsiada, by zaczekał nań na schodach, póki wróci ze swym buchalterem.

W tej chwili przypomniał sobie p. L., iż w pokoju zostawił niektóre części

Kto siedział w szafie?

W jakim celu strykwianka jeździła do Warszawy. — Anonim i mąż. — Tajemniczy gość pobił gospodarza. — Tragiczny koniec p. L.

Lódź, 28 lipca.

Onegdajszej nocy służba szpitala dla umysłowo chorych pod Częstokową zaalarmowana została przeraźliwymi krzykami.

Okazało się, iż jeden z pensjonariuszy Wojciech L. wyskoczył z okna trzeciego piętra na bruk, doznając cięższych obrażeń cielesnych.

Stan samobójcy budzi poważniejszą obawę. L. przed rokiem został przywie-

ziony do szpitala. Ongiś był on dość zamożnym handlowcem i miał młodą przystojną małżonkę.

Żona nie mogła znieść monotonnego życia w Strykowie, w którym zamieszkiwał i dość często wyjeżdżała do Warszawy.

Mąż, kochając ją, tolerował wszelkie kaprysy i nigdy nie wzbierał jej urządzania wycieczek do stolicy.

Pewnego dnia, podczas nieobecności żony, otrzymał list anonimowy, w którym mu donoszono, że

żona ma w stolicy kochanka.

Nie zwlekając ani chwili wyjechał do Warszawy, gdzie natychmiast udał się do hotelu, w którym zamieszkała. Gdy zapukał do drzwi numeru, nie chciała otworzyć, oznajmiając, iż się ubiera i

za kilka minut będzie gotowa.

Po pewnym czasie wszedł do niej do pokoju. Nie zastał nikogo, to też uspokoił się i opowiedział żonie o anonimie.

— Co za nonsens? zawołała — nie przypuszczałabym, iż uwierzysz podobnym bredniom.

Ponieważ było już późno, udali się na spoczynek.

I oto stała się

rzecz niesamowita.

L. ujrzał w nocy, jak otworzyła się szafa i z jej wnętrza wyszedł mężczyzna. Skradając się na palcach, usiłował wydostać się z pokoju. Kupiec wyskoczył z łóżka.

Tajemniczy osobnik widząc, iż został zauważony, rzucił się nań i powalił go na ziemię.

Nim zdołał się zorientować w sytuacji, nieznajomy zakneblował mu usta i związał mu ręce i nogi.

Wszystko to uczynił tak cicho, iż pani L. nie zbudziła się ze snu i dopiero rano zwołniła go z więzów.

Wskutek niezwykłych przeżyć, L. postradał zmysły. Żona jego twierdzi, iż nie wie, kto mógł w nocy wtargnąć do numeru hotelowego.

Pożar w fabryce.

Lódź, 28 lipca.

W fabryce Rozenblata przy ulicy Piotrkowskiej 218 wczoraj po południu wybuchł pożar. Gaszeniem ognia zajęli się robotnicy, którzy jeszcze przed przybyciem straży ogniowej niemal zupełnie stłumili pożar. Jak ustalono pożar powstał wskutek zapalenia się odpadków w szarpani.

Straty nieznaczne.

Kandydat na zięcia

pobit niechętnego mu „teścia“.

W prezencie od panny otrzymywał szczury i żaby.

Lódź, 28 lipca.

— Melduję pokornie, że wypilem dziś dwa litry wódki, a jutro wypiję trzy jeżeli pan nie da zezwolenia na nasz ślub — zawołał p. Józef Różnicki, stając przed groźnym obliczem p. Władysława Strzelkowskiego, zamieszkałego przy ulicy Zawadzkiej.

P. Strzelkowski uderzył pięścią w stół.

— Wynoś mi się z mojego domu, pijaku przebrzydły! Córki mojej ci się zachciewał! Nie dostaniesz jej nigdy, choćbyś dwadzieścia litrów wódki wypijał co dzień! Różnicki tym razem stracił zimną krew i rzucił się na niedoszłego teścia. Uderzył go pięścią między oczy tak silnie, iż Strzelkowski padł na ziemię. Rozjuszonym młodzieńcowi to nie wystarczyło. Zadał mu jeszcze kilka ciosów szczołką, poczem wybiegł z mieszkania Rannemu udzielił pomocy

połtowię.

Awantura przy ulicy Zawadzkiej stanowi epilog nieszczęśliwych tarapatów miłosnych Różnickiego. Młodzieniec ten kochał się bez wzajemności w 20-letniej Henryce Strzelkowskiej. Dziewczyna kpiła z niego i nieraz już wystrychnęła go na dudka. Wyznaczała mu spotkania, na które wysyłała swych znajomych, posyłała mu

w prezencie szczury i żaby.

„Pechowy” amant zdecydował się wreszcie pomówić z jej ojcem. Niestety, nie spodobał się również p. Strzelkowskiemu, który wręcz mu oświadczył, iż nie życzy sobie mieć takiego zięcia.

Daremnie młodzieniec błagał by uzyskać zgodę na ich ślub. P. Strzelkowski był nieugięty. Od tego czasu pan Józef opuścił się w pracy i coraz częściej zaglądał do kieliszka. Wczoraj, gdy był mocno pijany, znów udał się do Strzelkowskiego. Epilog już znany.

— Więc jeśliś się urodził w Zakopanem, to jesteś góralem...
— Za pozwoleniem, a gdybym się urodził na przykład w wodzie, miałbym być z tego powodu rybą?

Szopen, warjat i złodzieje..

Naiwna miłośniczka muzyki padła ofiarą sprytnej intrygi włamywaczy amerykańskich.

Amerykańscy złodzieje są bez konkurencji w wynajdywaniu najrozmaitszych kombinacji, aby ograbić swe biedne ofiary.

W Bostonie, w dzielnicy willi i ogrodów siedziała sama w domu żona bogatego przemysłowca p. Parkera w salonie swej willi przy otwartym oknie i grała na fortepianie.

Wtem przez otwarte drzwi salonu wszedł ze strony ogrodu jakiś dystyngowany młodzieniec, stanął przed zdziwioną niewiastą i oddawszy głęboki ukłon rzekł:

— Najmocniej szanowną panią przepraszam, że wchodzę nieproszony do obcego domu, ale wprost nie mogłem uczylić inaczey. Pani

— tak cudownie gra Szopena, a jak słyszę dzieła Szopena, wprost nie mogę wytrzymać.

Stałem przy otwartym oknie i z zapartym oddechem przysłuchiwałem się grze pani. Może jestem cośkolwiek na tretny,

ale błagam panią, aby mi pozwoliła usiąść cichutko tu w spokoju i słuchać pani cudownej gry.

Pani jako miłośniczka Szopena zrozumie mnie.

Pani Parker była trochę zdziwiona, ale młodzieniec robił wrażenie człowieka tak dobrze ułożonego, że po chwili wahania wskazała mu fotel.

Młodzieniec usiadł i zakrywając rękoma twarz z uwielbieniem dalej słuchał muzyki.

Wtem we drzwiach ukazuje się inny jakiś człowiek, robiący wrażenie prostaka. Pani Parker zdziwiona przerywa grę, lecz nowy przybysz szepce:

— Na miłość boską, niech pani gra dalej, niech pani nie przestaje, bo stanie się nieszczęście.

Jestem dozorca zakładu dla warjatów, ten młodzieniec jest niebezpiecznym furjatem, który uciekł od nas.

Lecz dopóki słyszy on muzykę, jest łagodny jak baranek, zaklinam panią, niech pani dalej gra. Ja lecę po pomoc do zakładu i założymy mu kaftan bezpieczeństwa. Za 10 minut jestem z powrotem.

Na panią Parker wystąpiły zimne poty.

Mechanicznie gra ona dalej. Powoli przechodzą minuty, a dozorca nie wraca. Czuje ona, że dłużej nie wytrzyma. Ostrożnie się odwraca i widzi, że pokój jest pusty.

Z okrzykiem ulgi zrywa się. Chwała Bogu, warjat uciekł. Pani Parker wbiega z salonu, aby wołać o pomoc i wtedy do piero zdenerwowana kobieta zauważa, że wszystkie szafy są otwarte i że w pokojach panuje wielki nieporządek.

Po niewczesie łatwowierna melomanka spostrzegła, że padła ofiarą wyrafinowanych złodziei.

Miłość romantycznego cudzoziemca.

Pożeracz serc niewieścich z amerykańską szybkością chciał zawrzeć znajomość, pobił niewinnego człowieka i zawędrował do aresztu.

Lódź, 28 lipca.

— Czy to Łódź? — spytał p. Bruno Luka jakiegoś pasażera, gdy pociąg podjeżdżał do naszego miasta.

— Tak jest odpowiedziano mu.

— Wracam — z Berlina. Byłem w Niemczech i we Francji. Wszędzie miałem nadzwyczajne powodzenie u kobiet. Wyobrażam sobie, jak będą szalały łodzianki, gdy mnie zobaczą.

Gdy pociąg zatrzymał się na stacji

Łódź-Kaliska zagraniczny pożeracz serc niewieścich zeskoczył lekko z wagonu i z walizką udał się na miasto. Już przed parkiem Poniatowskiego zauważył jakąś

uroczą łodziankę,

przechadzającą się w towarzystwie młodego mężczyzny.

Perskie oko cudzoziemca nie wywołało żadnego rezultatu.

— Te łódzkie panienki mają zimną

krw, ale ja je nauczę moresu — odgrażał się.

Po chwili przystąpił do niej śmiało.

— Przyjechałem z zachodniej Europy — rzekł — na szerokim świecie zdobywa się miłość tak szybko, jak w kinematografie. Niech więc pani wybiera, albo ja,

przystojny elegancki cudzoziemiec albo ten cherlak, z którym pani chodzi.

Niewiasta spojrzała nań zdumiona. „Cherlak” podniósł do góry łaskę i zawołał:

— To pewno warjat! Janinko, nie odpowiadaj mi! Luka wystąpił

w obronie swego stanu umysłowego. Nim niezajomy zdążył się zorientować w sytuacji otrzymał cios pięścią między oczy. Upadł na ziemię, uderzając głową o bruk uliczny.

Panna Janinka rozplakała się.

W tej chwili zbliżył się posterunkowy. Romantyczny awanturnik powędrował do komisarjatu.

Pociągnięty do odpowiedzialności znalazł się przed sądem, który za pobicie p. Arnolda W. skazał go na 6 tygodni aresztu.

Wychowanie fizyczne robotników.

Stanowisko fabrykantów nie jest przychylnie.

Lódź, 28 lipca.

Dowiadujemy się, że ośrodek wychowania fizycznego przy D. O. K. IV organizuje w czasie od 15 do 30 sierpnia kursy instruktorskie w obozach letnich dla robotników w Sulejowie. Na kursy te mogą wstępować robotnicy pragnący w przyszłości w swoich miejscach pracy szerzyć ideę wychowania fizycznego. Dotychczas zapisało się już kilkudziesięciu chętnych, jednak nie będzie mogło wyjechać do obozów, ponieważ prośby robotników o przesunięcie należnych im urlopów z października na sierpień nie znajduje u właścicieli fabryk należytego zrozumienia. Fabrykantów wreszcie utrudniają robotnikom wyjazd do obozów. (c. s.)

Pociąg „pękł”...

Rzadki wypadek w GałkóWKu. Lódź, 28 lipca.

Na stacji Gałkówek miał miejsce wypadek, który z łatwością mógł spowodować katastrofę kolejową.

O godzinie siódmej wieczorem po dłuższym postoju wyruszył z tej stacji pociąg towarowy. Maszynista z takim impetem uruchomił pociąg, iż kilkanaście wagonów końcowych oderwało się i pozostało na miejscu. Służba kolejowa nie zwróciła na to początkowo uwagi, i też pociąg z znaczną szybkością począł oddalać się ze stacji.

Dopiero po upływie kilku minut ktoś z obsługi zawiadomił maszynistę, iż część pociągu „w tajemniczy sposób zniknęła”, wobec czego skierował on pociąg z powrotem na stację Gałkówek gdzie doczepiono brakujące wagony.

Na szczęście, w tym czasie tor był wolny i w ten sposób uniknięto katastrofalnego zderzenia.

został przez zbrodnicę ojca zamordowany. Gansewig po śmierci jego uzyskał poważną sumę asekuracją.

Władze śledcze zajęły się energicznie tym wypadkiem.

Zbrodnia Gansewiga, który na wzór Strassera zabijał swych najbliższych dla uzyskiwania premii ubezpieczeniowych tworząc w ten sposób nowy zbrodniczy proceder, wywołała w całym Niemczech niezwykle przysiębiające wrażenie.

WKRÓTCE!

9-ty podwójny szlagierowy program

1) CIERPIENIA SIEROTY

Dramat współczesny w 10 aktach.

2) DLA JEDNEJ KOBIETY

Sztuka erotyczna w 10 aktach

W rolach głównych:

Alice Joyce i Adolphe Menjou.

WKRÓTCE!

Wyrodney mąż zamordował żonę

w celu zdobycia premii asekuracyjnej.

Uprawiając ten zbrodniczy proceder zamordował w ub. roku również syna.

Korespondencja własna „Expressu”.

Berlin, 27 lipca.

Policja kryminalna w Stendel zaabsorbowana jest obecnie

morderstwem,

które do głębi wstrząsnęło mieszkańcami zarówno miasta, jaki najbliższej okolicy. Olbrzymie wrażenie potęguje jeszcze fakt, że morderstwo to okolicznościami swoim

przypomina zbrodnię niejakiego Strassera, który przed trzema tygodniami skazany został na karę śmierci za zabójstwo swej żony.

W obydwu wypadkach zbrodniarzem chodziło o

zdobycie premii asekuracyjnej.

Przy Rathenvoerstrasse 16-a w Stendal

zamordowana została wczoraj żona

właściciela sklepu delikatesów.

Znaleziono ją w mieszkaniu bez życia. Początkowo sądzono, iż padła ona ofiarą mordu rabunkowego. W chwili ujawnienia zbrodni mąż znajdował się poza domem. Kiedy wrócił wszczął alarm wołając:

„Lajdak zamordował mi żonę.”

W mieszkaniu

nie znaleziono śladów żadnego rabunku.

Sąsiedzi przypomnieli sobie jednak, że rankiem na kilka godzin przed ujawnieniem zbrodni z mieszkania małżon-

ków Gansewig przedostawały się odgłosy jakiejś awantury, która po dziesięciu minutach przycichła.

Policja doszła wobec tego do przekonania, że

mordercą jest mąż ofiary.

Gansewig został więc natychmiast zaaresztowany.

Podczas śledztwa pierwiastkowego stwierdzono, że stan majątkowy mordercy ostatnio

znacznie się pogorszył i że na krótko przed zbrodnią ubezpieczył on swą żonę na wypadek śmierci na sumę 20 tysięcy marek.

Dzięki ujawnieniu tych dwu okoliczności ponad wszelką wątpliwość zdołano stwierdzić, że prawdziwym „lajdakiem, który zamordował żonę” jest sam „zrozpaczony” Gansewig.

Podczas szczegółowej rewizji w mieszkaniu zabójcy znaleziono

rozbitą kufel od piwa

Kufel ten był narzędziem mordu, jak bowiem zdołano ustalić, Gansewig kuflem tym

ugodził żonę w głowę

powodując natychmiastową śmierć.

Obecnie okazało się, że syn Gansewiga, który w ubiegłym roku zmarł niezwykle tajemniczą śmiercią,

Rewolta wiedeńska dziełem... lądowej aury.

Fantastyczna teoria uczonego.

Doświadczeni katastrofą rewolty wie-
deńscy nie przestają szukać naukowe-
go, a czasem kabalistycznego uzasadnie-
nia krwawych wydarzeń.

Z oryginalną teorią wystąpił prof. H.
Erwin Hauslick, który wywodzi, że
„krwawy piątek” wogóleby się nie zda-
rzył, gdyby Austria... wiedziała... o po-
złach swego uczonego.

Teoria prof. Hauslicka komentuje wy-
darzenia wiedeńskie z punktu widzenia
meteorologicznego.

Wiedeń — wywodzi prof. Hauslick
— wiedzie podwójne życie klimatyczne.
Na wschód ciągną się wielkie obszary
ądu, na południu i zachodzie rozlewają
się morza i oceany. Przez Wiedeń wła-
nie przechodzi granica klimatu konty-
nentalnego i morskiego. Wiedeń jest
więc sercem świata, gdyż łączy w
sobie cechy wschodu i zachodu.

Od pogody jest wszystko zależne,
wpływa ona także decydująco na cha-
rakter człowieka. Wiedeńczycy mają
dwie dusze, jedną miłą i pogodną pod
wpływem podmuchów klimatu zachod-
niego, drugą brutalną i bezwzględną ja-
ko wynik wpływów aury lądowej.

Najlepiej można to sprawdzić — za-
chęca prof. Hauslick — na kobietach
wiedeńskich. W dni piękne każdy Don
Juan może być pewien sukcesu, niech
nie ubiega się jednak o względy pod-
czas sloty.

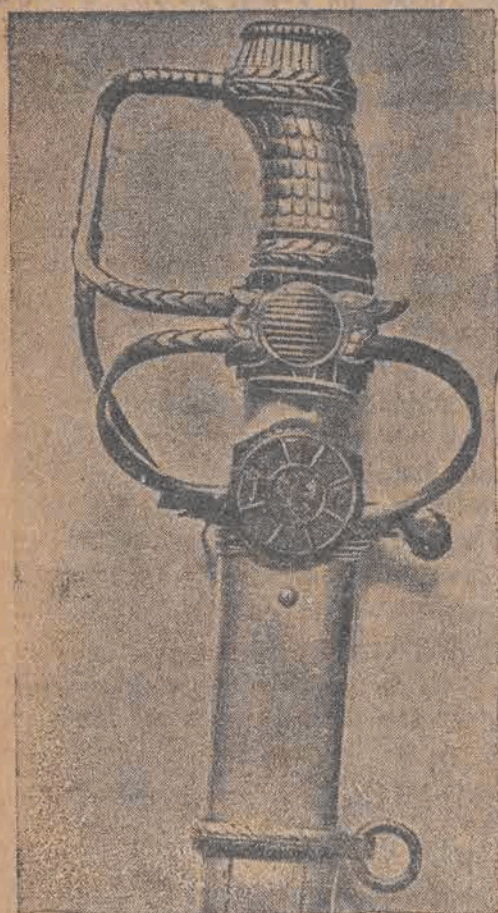
Wypadki wiedeńskie rozegrały się
właśnie w okresie klimatu wschodu. W
piątek panowała nad Wiedniem gwał-
towna burza.

Od kilku dni zachodziły już niepokojące
zmiany atmosferyczne: to wschód
rozciągał swe władztwo nad Wiedniem.
Jest rzeczą charakterystyczną, że już
na 3 dni przed rewolucją gołębie gnież-
dzące się w murach pałacu sprawiedli-
wości, porzuciły swoje siedziby i prze-
niosły się na gmach parlamentu.

Gdyby więc sąd, który wydawał ów
nieszczęśliwy wyrok, przyczynę kata-
strofy wiedeńskiej, wiedział, że wie-
deńscy w tym czasie zyskują duszę
wschodu i stają się pod wpływem zmian
atmosferycznych podatniejsi do czyn-
ków brutalnych — mógłby być zapobiec
rozlewowi krwi.

Wystarczyło tylko przeczekać okres
krytyczny i wydać wyrok choćby tej
samej treści, najbliższego dnia słonecz-
nego...

Honorowa szabla Marszałka Piłsudskiego

Polacy amerykańscy ofiarowali Marszał-
kowi Piłsudskiemu szablę artystycznie
wykonaną z rękojeścią z litego złota.

W królestwie srebrnego ekranu.

Jak się tworzy dekoracje filmowe?

Miasto, które łączy w sobie cechy wszystkich stolic i wielkich ośrodków.

Oglądając obraz na ekranie wydaje
nam się często, że oto aktorzy weszli
poprostu do ładnie umeblowanego cu-
dzego mieszkania i tam odegrali daną
scenę. W rzeczywistości jednak tak
nie jest. Zdjęcia bowiem wymagają
bardzo silnego światła specjalnych lamp
które w normalnych warunkach są nie-
do użycia wobec braku specjalnych in-
stalacji. Dlatego też naogół wszystkie
zdjęcia, które widzimy, pałaców, biur,

chat, teatrów, są specjalnie budowane
według szkiców architekta, a każdy
mebel zostaje specjalnie sprowadzony,
lub zbudowany i na wybranym miejscu
ustawiony.

Dekoracje obecnie są wyprawiane
tak zwykle mieszkalne wnętrza z plasty-
cznymi kolumnami, stiukami i t. d. W
każdym razie jest to konieczne na pierw-
szym planie.

Pozatem prócz prawdziwych deko-

racji używane są obecnie makietki, ma-
lowane dekoracje na szkłe i t. p. Deko-
racje filmowe muszą odpowiadać dwóm
zasadniczym warunkom, muszą paso-
wać do treści granej sztuki i nadawać
się do fotograficznego zdjęcia.

Co do nadawania się do zdjęć, nale-
ży pamiętać o niespodziankach, jakie
wywołuje w filmie zastosowanie rozma-
itych kolorów. Kolor żółty wychodzi
jak biały, kolor biały jak szary i t. d.

Dekoracje filmowe mają tę ogromną
wyższość nad teatralnymi, że są w sta-
nie pokazać wszystko.

Sceny w filmie nie są grane w ko-
lejny porządku według treści scenarju-
sza, gdyż do tego musiałyby być posta-
wione wszystkie dekoracje jednocześ-
nie, co jest przeważnie niemożliwe. Dla-
tego odgrywa się po kolei te wszystkie
sceny, które odbywają się w jednej de-
koracji, potem wszystkie z drugiej de-
koracji i t. d.

Po wykonaniu zdjęć sprawdza się,
czy wszystko dobrze wyszło, czy nie
trzeba raz jeszcze zjechać jakiej sceny w
tej samej dekoracji. Jeżeli wszystko jest
w porządku, wówczas dekoracje się
zwala i stawia się nowa.

Prócz dekoracji wnętrz w atelier
stawia się bardzo często całe ulice, po-
dwórce, ogrody i t. p.

Cały film „Nibelung” był robiony
wyłącznie w atelier. Wszystkie bez wy-
jątku było w nim sztucznie zbudowane
i postawione.

W obrazach filmowych potrzebne są
często wielkie gmachy, świątynie, pa-
łace. Jeżeli istnieją nadające się do zdję-
cia takie budynki naprawdę, to zdejmuj-
je się je z rzeczywistości, jeżeli jednak
trzeba pokazać coś, powiedzmy, z dale-
kiej przeszłości, wówczas musi się taki
gmach specjalnie wybudować, utrzymu-
jąc naturalnie styl danej epoki.

Dekoracje takie stawiane są często
nie w atelier, a na wolnej przestrzeni.

Pozatem w Ameryce istnieje kilka t.
zw. „miast filmowych” (których miesz-
kańcy wyłącznie prawie należą do świa-
ta filmowego), np. Culver City, Holly-
wood, budowanych rozmyślnie w ten
sposób, że zdolne są ulice do niewielkich
i łatwo wykonalnych zdjęć. Są tam ca-
łe dzielnice, mogące z łatwością przed-
stawić ulice starego Paryża, inne no-
woczesnego Paryża, Londynu, Nowego
Jorku i t. d.

Domy w tych „miastach filmowych”
budowane są również w ten sposób, że
każda strona utrzymana jest w innym
stylu, aby je można było zużyć każda do
innego zdjęcia.

W tych także „miastach filmowych”
znajduje się największa ilość gotowych
mebli i rekwizytów ze wszystkich epok
i wszystkich stylów.

Znajdują się tam również środki lo-
komocji wszelkiego rodzaju począwszy
od starożytnych rydwanów, a kończąc
na landach, samochodach i aeroplanach.

Mamy też do wyboru najrozmaitsze
stroje: pierwotne ubiory dzikich ludzi i
najbardziej wytworne obecne suknie
balowe.

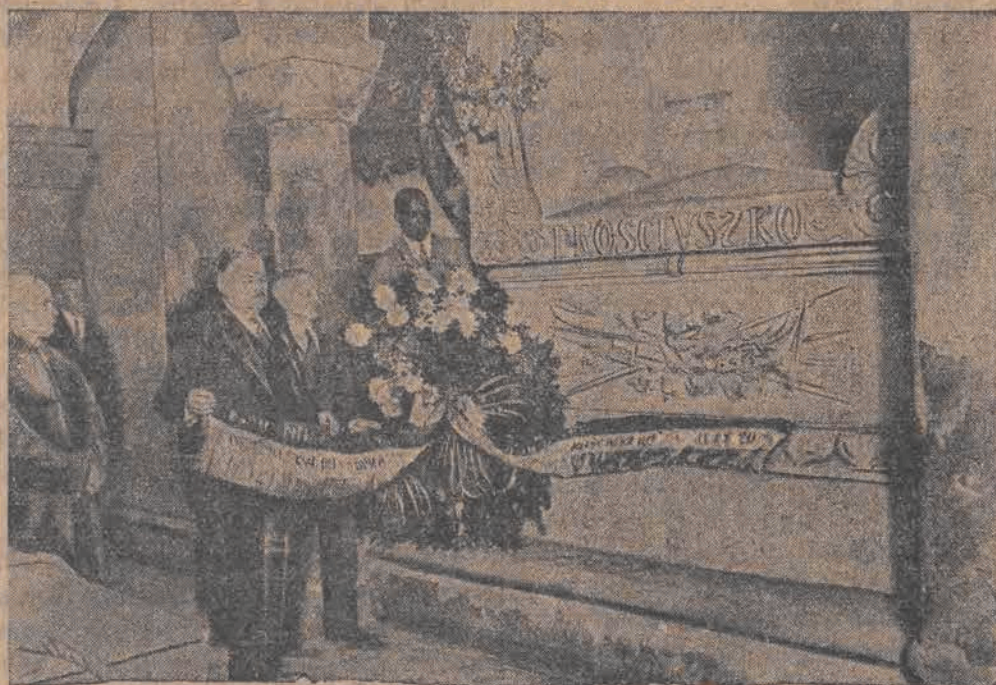
Jednym słowem istnieje tam wszyst-
tko co się do jakiegokolwiek obrazu
przydać może. W Hollywood nie rusza-
jąc się z miejsca można wykonać z ła-
twością obraz zarówno z życia rozba-
wionego, nowoczesnego Paryża, jak z
czasów średniowiecza.

Do dekoratora należy też t. zw. „po-
prawianie natury” a mianowicie prze-
prowadzenie niewielkich zmian dzięki
którym krajobraz przybiera pożądaną
wygląd, oraz wybór miejsca dla plain-
airów.

Pod względem dekoracyjnym naj-
lepiej stoją niemieckie filmy. Niemcy
zdają sobie doskonale sprawę ze zna-
czenia wywołanego dobrą dekoracją
wrażenia i ze stosunku dekoracji do na-
stroju całego obrazu. Słabe i banalne
dekoracje widzimy w obrazach fran-
cuskich.

Ameryka zaś pomimo bardzo bogatej
wystawy dekoracji posiadała do
niedawna niedociągnięte i o zbyt małej
kulturze artystycznej, obecnie zmienia
się to w szybkim tempie na lepsze.

Hold Kościuszce od murzynów z Ameryki.

Aldermann z Chicago, Polak p. Stanisław Zdmankiewicz złożył na Wawelu u
stóp grobowca Kościuszki wspaniały wieniec od murzynów z Ameryki.

50-letni mężczyzna obudził się jako 12-letni chłopiec.

Niezwykły wypadek zaniku pamięci.

Przed 50 laty w parku miejskim w
Minneapolis bawiła się gromadka dzie-
ci. W czasie zabawy jeden z jej uczest-
ników, 12-letni chłopiec, został tak nie-
szczęśliwie trafiony kamieniem w gło-
wę, że stracił przytomność.

Kiedy po kilku dniach przyszedł do
siebie, okazało się, że biedny chłopiec
stracił zupełnie pamięć: nie mógł sobie
przypomnieć ani swego nazwiska, ani
żadnego faktu z przeszłości.

Przed kilku tygodniami na pokładzie
parowca „Phonia” płynął do Anglii star-
szy pan, nazwiskiem Albert Maryfield.
Kiedy słuchał koncertu radiowego, na-
agle upadł na ziemię a przez uszy i nos
rzuciła mu się krew. Nieprzytomnego
przeniesiono do kabiny, gdzie lekarz
okrętowy czuwał nad nim bez przerwy.
Po 24 godzinach pacjent odzyskał przy-
tomność, ale oto stało się coś niezwy-

kiego. Maryfield nie przypominał so-
bie swego nazwiska, nie wiedział dok-
ładnie gdzie parowcem, a przedewszyst-
kiem zapomniał całą swą przeszłość.
Twierdził tylko, że nazywa się Albert
Courtine i dopytywał się doktora, gdzie
jest jego przyjaciel Robert Blacke, któ-
rego widział przed kilku godzinami.

— Gdzie go pan widział? — zapytał
doktor.

— W parku. To on uderzył mnie ka-
mieniem — odparł pacjent i podał imię
swego ojca, nauczyciela muzyki w Min-
neapolis, i matki, z pochodzenia angielski.

Ze zdumieniem dowiedział się, że na
świecie rozegrała się wielka wojna, że
królowa Wiktorja umarła. Przeraził się
wprost, kiedy na wybrzeżu angielskiem
dostrzegł „po raz pierwszy w życiu”
samolot.

Historja pierwszego parowca.

Wybudował go w r. 1803 amerykańsin Fulton.

Nim zrealizowane zostaną pomysły o
regularnej komunikacji napowietrznej
ponad oceanami parowiec będzie ciągle
jedynym środkiem komunikacyjnym na
niezmierzonych przestrzeniach wodnych

O zastosowaniu pary do poruszania
statków marzono jeszcze przed pojawie-
niem się machin parowych. Już w r.
1543 hiszpan Blasco de Garay robił pró-
by z łodzią parową, o której wiadomo,
że zaopatrzona była w kocioł z wrzącą
wodą i koła z łopatkami.

Dokładny opis statku, poruszanego
za pomocą kół, wprawianych w ruch za
pomocą pary, podaje w r. 1695 Papin,
który w r. 1707 wyruszył nawet na tak-
kiej łodzi po Fuldzie z Kassel do ujścia
zeki.

Wyprawa zakończyła się bardzo
gr. Już doświadczenia Papina bar-
dzo w jego nastroszyli wszystkich ku niemu.
Mówiono, że ma konszachty z diab-

łem. Kiedy ujrano jego łódź na Fuldzie,
tłum ciemnych szyprów rzucił się na nią
i zniszczył doszczętnie.

W r. 1803 amerykańsin Fulton, po dłu-
gich studiach, zaproponował Napoleonowi I
wybudowanie floty parowej. Ce-
sarz odmówił. Wówczas zrażony ame-
rykanin udał się do Nowego Jorku, zbu-
dował sobie okręt parowy i zaprowadził
regularną komunikację New York Al-
hams nad zatoką Husońską.

Odtąd ilość statków parowych na
świecie ciągle rosła. Anglicy, spostrzegł-
szy wspaniałe zalety tego rodzaju stat-
ków, zaczęli je budować masami.

Pierwszy parowiec, który przebył o-
cean Atlantycki w r. 1820, był amery-
kański.

Fakt ten był wówczas bardzo głośny
i wywołał miniaturę tego wrażenia, któ-
re odczuwało się podczas przelotu Lind-
bergha.

Czy łodzianie zwyciężą?

Legia—Turyści i Warta—Ł. K. S.

Fioletowi wystąpią w najsilniejszym składzie.—Zespół Ł. K. S. jeszcze nie ustalony.

Łódź, 28 lipca.

Nadchodząca niedziela przyniesie łódzkim klubom ekstraklasowym dwa ciężkie spotkania na obcych boiskach. ŁKS. jedzie do Poznania, by zmierzyć się z Wartą, Turyści — do Warszawy na mecz z Legią stołeczną.

Czy łodzianie zwyciężą trudno przewidzieć. Dotychczasowe wyjazdy drużyn łódzkich, kończyły się najczęściej porażkami.

Np. ŁKS. w pięciu spotkaniach o mistrzostwo Polski na obcych boiskach, za ledwie raz zwyciężył, przegrywając cztery zawody.

Nie o dużo lepiej pisali się Turyści którzy w siedmiu spotkaniach na obcych boiskach trzy razy zeszli z placu pokonani, dwa razy osiągnęli wyniki remisowe, wygrywając zaledwie dwa mecze.

Stąd wniosek, że łódzkie kluby ekstraklasy nie posiadają niezbędnego, zwłaszcza w grach mistrzowskich hartu, oraz należytej wytrzymałości.

Dlatego i teraz, znając słabą stronę naszych klubów, nie można być pewnym ich zwycięstwa.

Niemniej jednak Łódź sportowa ufna w siły swych wybrańców, żywi nadzieję że barwy Łodzi będą należycie obronione i miastu naszemu dostaną się 4 cenne punkty.

Jeśli chodzi o przeciwników, to groźniejszego mają Turyści. Legia warszawska jest zespołem twardym równym nie mał we wszystkich liniach, o świetnej trójce napadu.

Zwycięstwo fioletowych zależne jest wyłącznie niemal od gry pomocy i trójki obronnej. Jeśli ci zawiodą zwycię-

stwo Legii jest pewne. Lotny atak Turystów swoje zrobi i powtarzamy dużo starań muszą dołożyć tyły fioletowych, by zdobyć 2 punkty na wojskowych.

Co się tyczy przeciwnika ŁKS-u t.j. Warty poznańskiej, to przyznać trzeba jest to drużyna nieobliczalna.

Najsilniejszemu przeciwnikowi potrafi ona uszczknąć 3 cenne punkty, by je następnie utracić z drużyną znacznie słabszą.

I dlatego Warta poznańska, mimo słabych wyników jakie ostatnio uzyskała, nie powinna być zlekceważona przez ŁKS. Tylko najsilniejszy zespół czerwono-białych i ambitna gra może zadecydować o zwycięstwie exmistrza.

*

W związku z powyższymi zawodami dowiadujemy się, iż skład Turystów przeciw Legii przedstawiać się będzie następująco: Las, Kubik Aleksander, Marczewski, Kulawiak, Weliszek, Hinc, Kubik Stefan, Bałczewski, Walter, Błaszczyszki i Michalski. Jest to identyczny skład, który wystąpił przeciwko Ruchowi w ubiegłym tygodniu i można być zupełnie spokojnym, że nie przyniesie on ujemny fioletowym barwom.

ŁKS. składu do tej pory jeszcze nie ustalił. Jak wiadomo Gałeczki przebywa w wojsku i udział jego w zawodach jest do tej pory niepewny.

To samo tyczy się Trzmiela i Gosławskiego. Na niedzielę przypadają bowiem finały zawodów wojskowo-sportowych DOK. 4 i udział graczy tych w barwach ŁKS-u przeciwko Warcie jest wątpliwy. Przypuszczając jednakowoż należy, że ŁKS. dołoży wszelkich starań, by przeciwstawić Warcie jaknajsilniejszy zespół.

Stel.

Z zawodów lekkoatletycznych pań o mistrzostwo Polski.

Zawodniczkę poznańskiej „Warty” na zawodach o mistrzostwo Polski w Poznaniu. Od lewej ku praw.: pp. Lutomska, Trarówna, Frydrychówna i Szymańska.

Powrót łódzkich kolarzy

z mistrzostw światowych w Kolonji.

Powrócili z Kolonji, łódzcy kolarze którym dane było reprezentować barwy narodowe na wielkiej arenie międzynarodowej, na zawodach o najzaszczytniejszy tytuł mistrza świata na torze i szosie. Jak wiadomo, kolarze polscy nie odegrali w Kolonji najmniejszej roli, z powodu niezwykle wysokiej klasy zagranicznej, do której polskiemu kolarstwu jeszcze bardzo daleko. Z pięciu reprezentantów naszych, czterech było łodzian, a mianowicie mistrz Polski na torze Artur Szmidi, Jan Zybert, mistrz Polski na szosie Jerzy Waliński i mistrz wojewódz-

stwa łódzkiego Szenrok. Poza to reprezentował barwy narodowe inż. Franciszek Szymczyk z Warszawy. Kierownicy ekspedycji pp. Artur Thiele i Alfred Eulenfeld wracają w piątek rano. Kolarze nasi, natychmiast po powrocie zabrali się do intensywnego treningu, pragnąc dobrze się przygotować do nadchodzących, wielkich międzynarodowych wyścigów na torze helenowskim w dniu 7 sierpnia. Treningi kolarzy torowych odbywają się codziennie przed wieczorem na torze Helenowskim.

5341 klm. w ciągu 198 godzin.

Nadludzki wysiłek uczestników Tour de France. — Żelazny hart i wola luksemburczyka Frantza.

Największy wyścig świata Tour de France odbywa się we Francji rokrocznie.

Chrestnym ojcem tej gigantycznej imprezy kolarskiej jest obecny redaktor najpopularniejszego pisma sportowego we Francji L'Auto, Henryk Desgrange.

Marszruta wyścigu prowadzi jak już sama nazwa wskazuje przez całą Francję i zawodnicy muszą przebyć 5341 km.

Tegoroczny wyścig dookoła Francji nagromadził na starcie 145 zawodników. Wszyscy oni postanowili walczyć o pierwszeństwo, nierażeni fantastycznymi legendami o cierpieniach ich poprzedników z lat ubiegłych.

Bo rzeczywiście zawodnicy w drodze swej natrafiają na przeszkody, które chwilami są nie do przewyciężenia.

W jednym miejscu silne wiatry, to znów ogromne upały, albo nawalnice śnieżne. Te wszystkie przeszkody musi przewyciężyć zawodnik.

Wyruszyło 145, a wróciło zaledwie 39 zawodników.

Leaderem pierwszych sześciu etapów był Pelissier, który też pierwszy zrezygnował z biegu. Zabrakło mu sił do dalszej walki. W następnych etapach miejsce jego zajął le Drogo, ale i ten nie długo utrzymał się na przodzie i zmuszony był ustąpić miejsca Decortowi.

Dopiero w jedenastym etapie wyprzedził zawodników Frantz, który też odniósł zwycięstwo, wyprzedzając przedostatniego zawodnika o 1 g. 48 m. 21 sek.

Osiągnął on wprost nieprawdopodobny czas, przebywając 27 klm. na godzinę.

Obok Frantza wymienić należy resztę niezwykłych bohaterów, którzy na swych stalowych rumakach przetrwali 5341 klm.

Tegoroczny Tour de France, mimo

iz brakło w nim niektórych sław kolarskich zakończony został w czasie o 4 godziny lepszym, niż zeszłoroczny.

Zasluga to luksemburczyka Frantza i jego kolegów, którzy wykazali żelazną wolę i niezwykle hart.

Obóz lekkoatletów dla polskich olimpijczyków w Poznaniu.

Obóz kondycyjny dla kandydatów olimpijskich w lekkiej atletyce rozpoczął się w centr. Szkole gimnastyki i sportów w Poznaniu w dniu 10 sierpnia.

Lista kandydatów i kandydatek wyznaczonych przez P. Z. L. A. przedstawia się następująco:

Panie: Konopačka, Wojnarowska, Jabłczyńska (A.Z.S.), Czajkowska, Schańska (Legja), Jasna, Lonke (Cracovia) Freiwaldówna (Makkabi), Taborowiczówna (Sokół I), Gedziorowska (T.K.S.), Wiśka (Wisła) i Lanianka (W...).

Panowie: Adamczam, Dobrowolski, Gruener, Kasperkiewicz, Kostrzewski, Jaworski, Maciaszczyk, Małanowski, Mierzewski, Rzepka, Weiss, Szydłowski i Trojowski (A.Z.S.), Rothert, Freyer, Cejzik, Meyro, Szelestow i Dobrakowski Fryczyn, Korolkiewicz, Sikorski, Łukaszewicz (Polonia), Szeniajch, Foryst, Sarnaeki (Warszawianka), Baran, Suwaryn, Śniakulski (Pogoń), Nowosielski, Drozdowski, Wróż, Gierałowski (Cracovia), S-warc, Urbaniak (Warta) Górski, Marszewski (Sokół, Piotrków), Bieniakowski, Sokół - Bydgoszcz), Majkowski, Gilewski (Pozdzień), Wiczyrek 3 p. sap.) Sidorowicz (A.Z.S. V.I.I.) Halicki (Pogoń - Wilno) Nowak (A.Z.S. - Kraków), Rzepuś — Mała Dąbrówka.

Niedzielne wyścigi szosowe

zapowiadają się interesująco.

Ruchliwa sekcja kolarska „Makkabi” organizuje w nadchodzącą niedzielę dnia 31 bm. międzyklubowe wyścigi szosowe na drodze warszawskiej, za Zgierzem. Na szosie: Krzywie — Stryków. Głównie odbędą się konkurencje następujące: Bieg otwarcia na przestrzeni 30 klm., bieg turystyczny na przestrzeni 10 klm. dostępny również i dla niezrzeszonych, bieg junjorów na przestrzeni 15

klm. dostępny dla kolarzy, którzy jeszcze nie zdobyli żadnych nagród jak również i dla niezrzeszonych, i bieg międzyklubowy na dystansie 17 klm. Start odbędzie się o godz. 9-ej rano w Krzywiu pod Zgierzem. Międzyklubowe powyższe wyścigi szosowe zapowiadają się bardzo interesująco, czego dowodem może wprost zgłoszenia kolarzy.

Międzynarodowy pięciobój lekkoatletyczny dla pań odbędzie się w Warszawie.

W dniu 28 sierpnia b. r. odbędzie się w Warszawie pięciobój lekkoatletyczny dla pań z udziałem Austrii i Czechosłowacji, Niemiec i Łotwy. Pięciobój obej-

muje następujące konkurencje: 60 i 200 mtr., rzuty oszczepem i dyskiem, oraz skok w dal.

Globtrotter Puppe pozdrawia sportową Łódź

W dniu wczorajszym otrzymała redakcja „Expressu” kartę z pozdrowienia mi od globtrottera łódzkiego H. Puppego, który w roku 1925 wyruszył w podróż dookoła świata rowerem.

P. Puppe znajduje się obecnie w Meksyku w mieście San - Louis, czuje się doskonale i nie zamierza zrezygnować z dalszej podróży.

Do tej pory przebył ślady globtrotter 14-ki całej Europie, Argentynie, Urugwaj, Brazylja, Peru, Ekwador, Panama, ...

Sukcesy Czetwertyńskiego w Hamburgu i Vichy.

Na międzynarodowym turnieju tenisowym w Hamburgu polski mistrz tenisowy Czetwertyński doszedł do finału gry pojedynczej.

W grze podwójnej Czetwertyński wraz z francuzem Garardem zdobył pierwszą nagrodę w bardzo silnej konkurencji.

Obecnie bawi Czetwertyński w Vichy, gdzie doszedł już do pół finału, w którym spotyka się z Danetem. Po ukończeniu tego turnieju Czetwertyński wraca do Polski, aby wziąć udział w turnieju o mistrzostwo Polski, który rozpoczyna się w dniu 10 sierpnia w Krakowie.

CASINO

DZIŚ

CASINO

ostatni dzień występów artystycznych!

JUBILAT

1) **WŁADYSŁAW LIN**, ULUBIENIEC PUBLICZNOŚCI

1) Wyścigi konne w Rudzie. 2) Aktualne kino wytwórni „LINFILM”

2) **Niuta Bolska** 3) **W. Zdanowicz**

wodewilistka teatru „Nowości” w Warszawie.

artysta teatru „Nowości” i „Qui pro Quo”

1) „Kobieta, wino, śpiew”, słowa Tura muz. Laszky.

1) „Złoty środek”, muz. Haftmana

2) „Tancerka z dancingu”, słowa Lara, muz. Piotrowskiego.

2) „Kawiorek, koniczek, dziewczynka.

4) „ON, ONA i NÓŻKI” sketch Wołowskiego muzyka Miszczaka w wykonaniu **BOLSKIEJ i ZDANOWICZA.**

5) W programie kinematograficznym **ONA, MOJA JEDYNA...**

Jasny, promienny szwedzki film z życia sfer arystokratyczno-przemysłowych.

W roli głównej najpiękniejsza rosjanka, najnowsza rewelacja artyzmu filmowego **VERA WORONINA** która w tym filmie stanęła na czele międzynarodowych gwiazd filmowych Oświadczyły w aeroplanie! Romantyczne porwanie umiłowanej w obłok! Wspaniały przegląd najnowszych kostiumów kąpielowych!

Początek przedstawień kinematograficznych o godz. 6, występów o 8 i 10 wieczorem

Lecznica lekarzy specjalistów i gabinet lekarsko-dentystyczny —

„SANITAS”

Cegielniana 29, tel. 44-51

Przyjmują nast. lekarze spec.

Dr. Engel

Dr. Laski

Dr. Frid

Dr. Sz. Małowist

Dr. Gersztajn

Dr. Mertkowiec

Dr. Gutschadt

Dr. Prybulski

Dr. Imich

Dr. H. Rakowski

Dr. Izygson

Dr. G. Rozenberg

Dr. Kacnelson

Dr. Rozenblattowa

Dr. S. Kantor

Dr. Szajerowicz

Dr. Lewinson

Dr. A. Sztajnberg

Dr. Lewinsonowa

Dr. I. Sztajnberg

Lekarze dentyści:

Cukier

Krenicka-Cypin

Grinsztajn-Harkawi

Szacka.

Analizy moczu, krwi, płwocin i t. d.

BÓL GŁOWY I WYCZERPANIE

oraz zaburzenia żołądkowe, dolegliwości wątroby, nerek, kamienie żółciowe, reumatyzm, arteryjizm, cierpienia hemoroidalne są spowodowane przeważnie złą przemianą materji i zanieszczeniem krwi w organizmie ludzkim.

Ziela z Gór Harcu D-ra LAUERA sprzyjają dobrej przemianie materji, pobudzają trawienie, oczyszczają krew, a przedewszystkiem uzdrawiają żołądek i powodują regularne działanie wątroby i nerek, oraz osuwają obstrukcje.

Ziela z Gór Harcu D-ra LAUERA usuwają z organizmu zbyteczne nieużytki oraz przeciwdziałają tworzeniu się osadów, następstwem których jest reumatyzm i artretyzm.

Ziela z Gór Harcu D-ra LAUERA usuwają i zapobiegają tworzeniu się kamieni żółciowych oraz łagodzą cierpienia hemoroidalne.

Cena 1/2 pudełka zł. 1,50, podwójne pudełko zł. 2,50 Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych

SPLENDID

20. NARUTOWICZA 20.

Tylko dziś i jutro!

8-my wielki podwójny dwugodzinny program!

1) **TRAGEDJA MAŁZENSTWA**

Porywający dramat życiowy osnuty na tle niesłychanie rzadkiego i jedyne w swoim rodzaju autentycznego wypadku.

W głównych rolach wybitni artyści:

PAWEŁ RICHTER i ALFRED ABEL.

2) **HRABIANKI na RIVIERZE**

Sztuka erotyczna w 12 aktach.

Plaża milionerów. Hotel miłości.

Tragedja niedobranego małżeństwa.

W rolach głównych:

MARY KID, ELGA BRING, GEORGE ALEXANDER.

Początek seansów o godz. 6 wiecz.

LECZNICA

lekarzy specjalistów i gabinet denty-

styczny przy Górnym Rynku,

Piotrkowska 294, tel. 22-89

przy przystanku tramw. pabjanickich) przyjmuje chorych w chorobach wszystkich specjalności od g. 10 rano do 6-jej po poł. Szczepienie ospy, analizy (mocz, kafa, krwi, płwocin etc.) operacje opatrunki.

Porada 3 złote. Wizyty na mieście.

Zabiegi i operacje od umowy. Kąpiele świetlne. Naświetlania lampą kwarcową. Roentgen. Zęby sztuczane, korony złote, platynowe i mosty.

W niedziele i święta do godz. 2 po poł.

Lekarz - dentysta

F. Horowicz

przyjmuje w lecz-

nicy przy ul. Piotrkowskiej 294.

codziennie od god-

2-7 wiecz.

Student

politechniki

szuka kondycji

ewentualnie lekcji

Chętnie wyjedzie

Oferty sub „Student”

w adm. Republiki.

POKÓJ

frontowy

umeblowany, 2 okna, do wynajęcia.

Piotrkowska 87,

m. 8. Oberzęd m. 9-5.

Wynajęcia

z pokoje 2

frontowe

skromnie umeblowane, Andrzejka 43 m. 13

19

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

30P

Prenumerata

W Łodzi zł. 4-00 miesięcznie.—Zamiejscowa 5 zł. miesięcznie.—Zagranicą 7 złotych miesięcznie.—

Odnoszenie do domów 40 groszy.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49,

Telefony redakcji 27-24, 36-43, 36-44

Telefon administracji 22-14 — — — —

Godziny przyjęć redakcji 6-7

po poł. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się. — — —

Ogłoszenia:

ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt). W TEKSCIE: 40 groszy za wiersz milimetry (na stronie 4 szpalty). Zareczynowe i zaślubin. po tekście 10 zł. Zamiejscowe o 50 proc. Zagr. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada. Drobne 10 gr. Poszuk. pracy 5 gr. Najmn. 50 gr. Ogłoszenia kolorowe (minimalna wielkość ćwierć strony) 100 procent drożej